

Asia: VN/26756/2021

Hallituksen esitys sote-uudistuksen liittyvän lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1) Potilastietojen käsittely Uudellamaalla

-

2) Kuntien mahdollisuus myydä tukipalveluja hyvinvointialueelle

Hyvinvointialueiden valmistelu on käynnissä ja se näyttää tuovan muutoksia myös kuntien ruokahuollon järjestämiseen. Kunta ei tämänhetkisen valmistelun perusteella pysty osallistumaan hyvinvointialueen järjestämään tarjouskilpailuun ruokapalvelujen tuottamisesta, eikä hyvinvointialue voi ostaa ruokahuollon palveluja suoraan kunnilta.

Tämä tarkoittaa, että nyt kunnassamme järjestettävät ruokapalvelut tulee pahimmassa tapauksessa jakaa kahteen eri yksikköön, eli emme voi enää valmistaa ”samassa kattilassa” resurssitehokkaasti pienien sote-yksiköiden, sivistystoimen ja muuta kunnan tarvitsemää ruokaa. Sama tilanne on muissakin pienissä kunnissa

Tilanne on erikoinen kunnan kannalta. Taloudellisista ja toiminnallisista syistä etenkin pienet kunnat ovat keskittäneet ruoan valmistuksen yhteen keskuskeittiöön. Pahimmassa tapauksessa uudistua tarkoittaa uuden keittiön rakentamista, joko Sote-yksiköiden tai kunnan muun toimijan tarpeisiin.

Kunnat ovat tehneet taloudelliset ja tehokkaat ratkaisut yhdistämällä valmistuskeittiöt yhteen yksikköön. Näillä keittiöillä voimme tuottaa kustannustehokkaasti ruokapalveluja niin sote- kuin sivistystoimen ym. tarpeisiin. On erittäin huono ratkaisu, että tässä kohtaa joutuisimme antamaan keittiömme hyvinvointialueen haltuun ja/tai mahdollisesti jopa omalla kustannuksella rakentamaan uuden valmistuskeittiön. Ottaen huomioon pienten kuntien volyymit, ei ole tarkoituksenmukaista, että ruoka valmistettaisiin eri tahoille kahdessa keittiössä, kahden eri henkilökunnan toimesta. Pienet kunnat haluavat tarjota jatkossakin lapsille, nuorille lähellä valmistettua tuoretta ruokaa vastuullisesti ja kestävästi.

Olisikin ensisijaisesti löydettävä keino, että pienet kunnat, kuten Isojoki, voisivat tarjota ruokapalveluita hyvinvointialueelle ja silti tuottaa yhdestä keskuskeittiöstä ruoan myös kunnan omille toiminnoille. Pienissä kunnissa on harvoin markkinehtoista toimintaa ruokapalvelujen tuottamisen osalta. Ruokapalveluiden tuottamisen yhdestä keskuskeittiöstä ilman yhtiöittämisvaadetta tai eriyttämistä tulisikin olla päätavoite soten ruokahuollon palveluiden uudistuksessa. Eriyttäminen tai mahdollinen yhtiöittäminen tuottavat loppujen lopuksi joka tapauksessa enemmän kustannuksia valtiolle, kuin nykyinen kunnallisen yhden keskuskeittiön hyvin toimiva malli.

Jotta kunnilla on aikaa selvittää ja valmistella omaan tilanteeseen sopiva vaihtoehto tulevaisuuden ruokapalvelujen osalta, tarvitaan ehdottomasti siirtymäaika hyvinvointialueita koskevaan lainsäädäntöön myös tukipalveluiden ja erityisesti ruokapalveluiden osalta. Siirtymäajan aikana ei tule soveltaa palvelun myyntiin esimerkiksi EU-kynnysarvoja, eli toiminnan uudelleenjärjestelyn aikana ei tule kytkeä uusia rajoituksia toiminnan toteuttamiseen nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Toiminnan tulee siis jatkua nykyisten mahdollisuuksien rajoissa samalla, kun uutta toteutusmallia valmistellaan.

Riittävän pitkällä siirtymäajalla ja siihen liittyvillä joustavilla ja alueiden ja kuntien erot huomioivilla siirtymäsäännöksillä voidaan varmistaa, että sekä kunnissa että hyvinvointialueilla on tarjolla terveellistä, maukasta ja vastuullisesti valmistettua ruokaa ja palveluiden organisointi on hoidettu siten, että olemassa olevat kiinteistöt ovat tarkoituksenmukaisessa käytössä ja että henkilöstön irtisanomisilta vältytään.

3) Väliaikaisen toimielimen oikeus saada sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja

-

4) Ensihoitokeskuksen tehtävät lääkärihelikopteritoimintaan liittyen

-

5) Muut esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset

-

Mukkala Sirkku
Isojoen kunta